

การศึกษาทักษะการคิดในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนสาริตสังกัตบวรมหาวิทยาลัย

นางสาวสุวิกรม มาประณีต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-021-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF THINKING SKILL IN LEARNING THAI LANGUAGE OF LOWER
SECONDARY EDUCATION STUDENTS OF DEMONSTRATION SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY
OF UNIVERSITY AFFAIRS

Miss Suvikrom Mapraneat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University
Academic Year 1996
ISBN 974-636-021-3

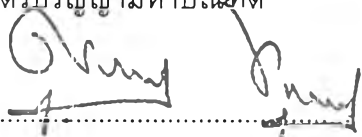
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาทักษะการคิดในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

โดย นางสาวสุวิกรม มาประณีต

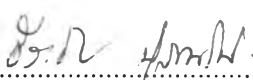
ภาควิชา มัธยมศึกษา

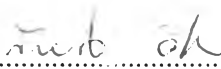
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์สายใจ อินทร์มพรวรย์

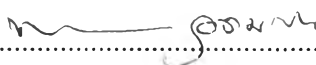
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

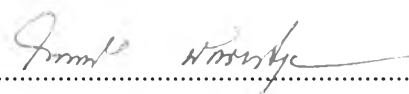

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระชัย ปุณโซติ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์สายใจ อินทร์มพรวรย์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พร้อมพรรณ อุดมสิน)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลพร บัณฑิตยานนท์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สุวิกรม มาประณีต : การศึกษาทักษะการคิดในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย (A STUDY OF THINKING
 SKILL IN LEARNING THAI LANGUAGE OF LOWER SECONDARY EDUCATION STUDENTS
 OF DEMONSTRATION SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF
 UNIVERSITY AFFAIRS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.สายใจ อินทร์ทรัพย์, 107 หน้า
 ISBN 974-636-021-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการคิดในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้
 คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 1,126 คน
 ซึ่งสุ่มแบบหลายชั้นตอนมาจากโรงเรียน 10 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 ห้องเรียน เป็นนักเรียนชั้นมัธยม
 ศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ชั้นละ 1 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดทักษะการคิดใน
 การเรียนวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้มาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าร้อยละ
 ของค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ทักษะการคิดในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ค่า
 ร้อยละของค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากับ 65.77 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง
2. ทักษะการคิดในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ
 3 ได้ค่าร้อยละของค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากับ 62.34, 65.84 และ 69.12 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ใน
 ระดับปานกลาง

ภาควิชามัธยมศึกษา.....
 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย.....
 ปีการศึกษา2539.....

ลายมือชื่อนิติต
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C 740768 : MAJOR TEACHING THAI

KEY WORD : THINKING SKILL/THAI LANGUAGE/ LOWER SECONDARY
EDUCATION

SUVIKROM MAPARNEAT : A STUDY OF THINKING SKILL IN LEARNING
THAI LANGUAGE OF LOWER SECONDARY EDUCATION STUDENTS OF
DEMONSTRATION SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY
OF UNIVERSITY AFFAIRS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. SAIJAI
INDRAMBARYA, 107 PP. ISBN 974-636-021-3

The purpose of this research was to study the thinking skill in learning Thai language of lower secondary education students of demonstration schools under the jurisdiction of the Ministry of University Affairs. The samples were 1,126 lower secondary education students of demonstration schools under the jurisdiction of the Ministry of University Affairs, selected by means of multistage random sampling from 3 classes from each of 10 schools; one class for each from mathayom 1, 2 and 3 . The research instrument constructed by the researcher was the thinking skill in learning Thai language test. The collected data were analysed by means of arithmetic mean, percentage of arithmetic mean score and standard deviation.

The results of this research were as follows :

1. The thinking skill in learning Thai language of lower secondary education students was at the percentage of arithmetic mean score of 65.77 which was evaluated for moderate level.
2. The thinking skill in learning Thai language of mathayom sukka one, two and three students was at the percentage of arithmetic mean score of 62.34, 65.84 and 69.12 respectively which was evaluated for moderate level.

ภาควิชา.....มัธยมศึกษา
สาขาวิชา.....การสอนภาษาไทย
ปีการศึกษา.....2539

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ สายใจ อินทร์ทรัพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุमितรา อังวัฒนกุล ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำผู้วิจัยด้วยดีตลอด

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์ รวมทั้งผู้อำนวยการอาจารย์ใหญ่ และหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยของโรงเรียนสาธิตที่เป็นตัวอย่างประชากร ที่ได้ให้ความร่วมมือในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างดียิ่ง และเนื่องจากทุนการวิจัยบางส่วนได้รับมาจากทุนของ ศาสตราจารย์ จูฬประณี นาคทรพรพ และจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ท้ายนี้ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดามารดา ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงินและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สุวิกรม มาประณีต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ทักษะการคิด	10
ความหมายของทักษะการคิด	10
ความสำคัญของทักษะการคิด	12
องค์ประกอบของทักษะการคิด	14
ทักษะการคิดกับวิชาภาษาไทย	32
การคิดกับภาษา	32
ทักษะการคิดในการเรียนวิชาภาษาไทย	36
แนวคิดในการสอนทักษะการคิด	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
งานวิจัยในประเทศ	45
งานวิจัยต่างประเทศ	52
3 วิธีดำเนินการวิจัย	55
การศึกษาค้นคว้า	55
ประชากรและตัวอย่างประชากร	55
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล	58
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	59
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	64
สรุปผลการวิจัย	64
อภิปรายผล	65
ข้อเสนอแนะ	66
รายการอ้างอิง	68
ภาคผนวก	74
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	75

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ข ตารางแสดงค่าความยาก และค่าอำนาจจำแนกของแบบ วัดทักษะการคิดในการเรียน วิชาภาษาไทยจากการทดลอง ใช้ครั้งที่ 1	76
ภาคผนวก ค ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ 55 ข้อ	78
ภาคผนวก ง ตารางแสดงค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบวัด ทักษะการคิดในการเรียนวิชาภาษาไทย จากการทดลอง ใช้ครั้งที่ 2	79
ภาคผนวก จ ตัวอย่างการคำนวณหาค่าความเที่ยง	81
ภาคผนวก ฉ ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกข้อสอบ 50 ข้อ	84
ภาคผนวก ช เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	85
ภาคผนวก ซ รายการแก้ไขแบบวัดทักษะการคิดในการเรียนวิชา ภาษาไทยก่อนนำไปทดลองใช้	105
ประวัติผู้เขียน	107

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตัวอย่างประชากรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสาธิต สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย	56
2	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (X) ค่าร้อยละของค่ามัชฌิมเลขคณิต ($X_{\text{ร้อยละ}}$) ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเกณฑ์ที่ประเมินได้ของคะแนนทักษะการ คิดในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	62
3	ค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบวัดทักษะการคิดใน การเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากการ ทดลองใช้ครั้งที่ 1	76
4	ค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบวัดทักษะการคิดใน การเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากการ ทดลองใช้ครั้งที่ 2	79
5	ค่า p และ q ของแบบวัดทักษะการคิดในการเรียนวิชาภาษาไทยของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากการทดลองใช้ครั้งที่ 2	82